

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/102/2018
Identifikačné číslo spisu:	5913201205
Dátum vydania rozhodnutia:	23.04.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:5913201205.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD., a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. v spore žalobkyne S. miesto podnikania C., právne zastúpená Mgr. Katarínou Šangalovou, advokátkou so sídlom Hurbanova 81, Hlohovec proti žalovanému S., bytom W., právne zastúpený JUDr. Jozefom Polákom, advokátom so sídlom Radlinského 1718, Dolný Kubín, v spore o zaplatenie 17.755,52 eur s príslušenstvom vedenom na Okresnom súde Ružomberok sp. zn.: 5C/29/2013 o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského sídlom v Žiline z 21.02.2017, sp. zn.: 11Co/22/2017 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobkyni priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou dňa 25.02.2013 domáhala zaplatenia sumy 17.755, 52 Eur s príslušenstvom z titulu odmeny za právne služby poskytnuté žalovanému v konaní na Okresnom súde Bratislava III sp. zn. 13C 48/2003 na základe Dohody o poskytnutí právnej pomoci uzatvorenej dňa 05.04.2002. Zo skutkových tvrdení uvedených v žalobe vyplýva, že v dohode sa žalobkyňa so žalovaným dohodli na tom, že zmluvná odmena vo veci nesmie byť nižšia ako mimozmluvná odmena, že žalovaný listom zo dňa 22.02.2012 doručeným dňa 29.02.2012 plnomocenstvo na zastupovanie žalobkyne vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava III sp. zn.: 13C 48/2003 odvolal a žalobkyňa faktúrou č.6/2012 splatnou 18.5.2012 uplatnila tarifnú odmenu za vykonané úkony právnej služby.

2. Žalobkyňa v priebehu konania podaním zo dňa 18.10.2016 vzala žalobu v časti o zaplatenie 11.431,73 eur späť, nakoľko táto jej bola pripísaná na účet dňa 13.10.2016 ako plnenie Železníc SR-žalovaného v spore vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 13C 48/2003 (a to na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 13C 48/2003 - 559 zo dňa 16.02.2016, ktorým boli priznané trovy právneho zastúpenia S.. v sume 11.431,73 Eur) a v tejto časti žiadala konanie zastaviť. Súčasne upravila žalobný petit tak, že žiadala o zaplatenie 6.323,79 Eur spolu s 9% ročným úrokom z omeškania

od 19.05.2012 do zaplattenia a úrok z omeškania zo sumy 11.431,73 Eur vo výške 9% ročne od 19.05.2012 do 13.10.2016, čo predstavuje sumu 4.532,60 Eur. Žiadala uhradiť trovy konania a trovy právneho zastúpenia.

3. Okresný súd Ružomberok rozsudkom sp. zn. 5C 29/2013 - 315 zo dňa 25.11.2016

I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 11.431,73 eur od 19.05.2012 do 13.10.2016 vo výške 4.532,60 eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, II. v ostatnej časti žalobu zamietol, III. konanie v časti o zaplattenie istiny 11.431,73 eur zastavil a IV. žalobkyni vo vzťahu k žalovanému priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 28,76 %.

4. Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 11Co 22/2017-353 zo dňa 21.02.2017 rozsudok okresného súdu vo výroku I., ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 11.431,73 eur od 19.05.2012 do 13.10.2016 vo výške 4.532,60 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku potvrdil, rozsudok Okresného súdu vo výroku II., ktorým v ostatnej časti žalobu zamietol a vo výroku IV. o trovách konania zrušil a v zrušenom rozsahu vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že vzťah medzi advokátom a klientom sa spravuje ust. § 724 a nasl. Občianskeho zákonníka o príkaznej zmluve. Zároveň ide o činnosť, na ktorú sa vzťahujú osobitné predpisy. Práva a povinnosti strán sa tak riadia nielen Občianskym zákonníkom, ale tiež špeciálnou úpravou, ktorú predstavuje zák. č. 586/2003 Z. z. Zákon o advokácii (v čase vzniku právneho vzťahu zák. č. 129/1991 Zb. o komerčných právnikoch). Pre túto zmluvu nie je predpísaná písomná forma a postačuje, aby strany vymedzili záležitosť, ktorú má advokát pre klienta obstaráť. Touto záležitosťou sa v danom prípade nepochybne stalo zastupovanie žalovaného v konaní pred Okresným súdom Bratislava III. sp. zn. 13C 48/2003. Odplatnosť uvedeného právneho vzťahu vyplýva priamo zo Zákona o advokácii (ako aj zo skôr platného zák. č. 129/1991 Zb.). Výška odmeny je podrobne upravená vo vykonávacích predpisoch (v čase vzniku právneho vzťahu účinnej Vyhlášky č. 163/2002 Z. z. účinnej od 01.04.2002 do 31.12.2004 a následne Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. účinnej od 01.01.2005). Pokiaľ sa žalovaný snažil spochybniť platnosť dohody o poskytnutí právnej pomoci, ktorá bola dňa 05.04.2002 uzavretá medzi stranami sporu neurčitou dojednania o podielovej odmene súd uviedol, že ani prípadná neurčitosť dohody o podielovej odmene by však nespôsobila neplatnosť dohody o poskytnutí právnej pomoci a rovnako ani bezodplatnosť právnej pomoci. Vyhláška č. 163/2002 Z. z. ako aj vyhláška č. 655/2004 Z. z. rozlišujú zmluvnú a mimozmluvnú odmenu advokáta. Pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí právnej pomoci sa môže (nemusí) advokát dohodnúť s klientom na druhu zmluvnej odmeny, ak však nedôjde k takejto dohode, predpokladá sa, že sa advokát dohodol s klientom na odmene určenej podľa ustanovení vyhlášky o tarifnej odmene. Rovnako je takýto záver opodstatnený aj v prípade, že by dohoda o zmluvnej odmene bola dohodnutá neplatne (§ 1 ods. 2 Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ako § 2 ods. 2 Vyhlášky č. 163/2002 Z. z. a § 24 ods. 3 zák. č. 586/2003 Z. z.). Právo na odmenu v zásade advokátovi vzniká obstaraním záležitosti, ktorou je v súdnej veci zastupovanie v súdnom konaní, teda právoplatným skončením súdneho konania. Zákon však predpokladá zánik zmluvy o právnej pomoci aj predčasne, a to odvolaním plnomocenstva, ako sa to stalo aj v súdnej veci. V zmysle ust. § 732 Občianskeho zákonníka, ak zanikla príkazná zmluva odvolaním, je príkazca povinný nahradiť príkazníkovi náklady vzniknuté do odvolania, utrpenú škodu ako aj odmenu zodpovedajúcu vykonanej práci. Keďže v danom prípade pre nedokončenie obstarania záležitosti neprichádza do úvahy použitie ustanovení o podielovej odmene, vzniká pri takomto predčasnom ukončení zmluvy advokátovi nárok na odmenu tarifnú. Stotožnil sa aj s názorom, že vznik nároku na tarifnú odmenu žalobkyne možno datovať k momentu dôjdenia prejavu žalovaného o odvolaní plnomocenstva do jej dispozičnej sféry, pričom nasledujúci deň po tomto dôjdení mohla právo vykonať po prvý raz (uplatniť si nárok na odmenu voči žalovanému). Od tohto momentu začala plynúť žalobkyni premľacia doba na uplatnenie nároku, pričom niet pochybností, že nárok bol uplatnený na súde včas (v trojročnej premľacej lehote), keďže odvolanie plnomocenstva je datované 22.2.2012 a žaloba bola podaná 21.3.2013. Rovnako sa nestotožnil s názorom žalovaného, že premľacia doba plynula od vykonania každého jednotlivého úkonu právnej pomoci samostatne. Do ukončenia platnosti zmluvy o právnej pomoci vzniklo žalobkyni právo požadovať iba preddavok, nie však právo na odmenu, ktoré vzniklo až ukončením platnosti zmluvy. Za vecne správny považoval aj záver okresného súdu, že

žalobkyni vznikol popri nároku na odmenu vo výške 11.431,73 eur za vykonané úkony právnej pomoci, ktorá jej bola v priebehu prvostupňového konania zaplatená, aj nárok na úrok z omeškania vo výške 9% ročne z tejto sumy, počnúc od 19.05.2012 do 13.10.2016, teda počnúc od splatnosti do zaplatenia v celkovej sume 4.532,60 eur .

Odvolací súd nepovažoval za správny rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II, ktorým súd v ostatnej časti žalobu zamietol(o zaplatenie sumy vo výške 6.323,79 eur ako odmeny za úkony právnej služby, ktoré spočívali v bližšie špecifikovaných úkonov - prípisoch súdu, listoch protistrane a katastru nehnuteľnosti, sťažnostiach na postup súdu prvého stupňa v konaní pred Okresným súdom Bratislava III).V tomto smere odvolací súd považoval odvolanie žalobkyne za dôvodné. Záver súdu, že uvedené úkony, i keď boli zo strany žalobkyne vykonané, nie sú úkonmi právnej služby, za ktoré prislúcha tarifná odmena, považoval za predčasný, založený na nedostatočnom zistení skutkového stavu veci, a preto ho v tejto časti zrušil, rovnako ako súvisiaci výrok o trovách konania účastníkov a v zrušenom rozsahu vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v časti I. výroku, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť suma 4.532,60 eur podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že nižšie súdy nesprávne právne posúdili právny vzťah založený medzi stranami sporu, kedy Dohodu o poskytnutí právnej pomoci zo dňa 05.04.2002 vyhodnotili ako platný právny úkon a vec nesprávne posúdili aj v otázke premlčania žalobou uplatneného nároku. Dovolateľ Dohodu o poskytnutí právnej pomoci zo dňa 05.04.2002 považoval za neplatnú pre jej neurčitosť. Závery súdov nižších stupňov o existencii nároku žalobkyne na zaplatenie úroku z omeškania, o platnosti dohody o poskytovaní právnych služieb zo dňa 05.04.2002 považoval za arbitrárne, nakoľko žalobkyňa nepreukázala, že sa so žalovaným dohodli na odmene mimozmluvnej ani to, že k dohode o odmene vôbec nedošlo. Mal za to, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v otázke posúdenia premlčania uplatneného nároku žalobkyne, konkrétne odklonom od rozhodnutia NSSR sp.zn.3MCdo 8/2011 zo dňa 09.05.2012. Podľa názoru dovolateľa tiež nižšie súdy nevykonali dôkaz navrhnutý žalovaným, nerešpektovali princíp rovnosti zbraní, čím došlo k odklonu od rozhodnutia NS SR sp.zn. 6Cdo 259/2010.Za otázku, ktorá nebola dosiaľ riešená považoval moment začatia plynutia premlčacej doby vo vzťahu k právu advokáta na zaplatenie tarifnej odmeny za poskytnuté právne služby a síce, či táto premlčacia doba začína plynúť deň nasledujúci po dni poskytnutia služby alebo až momentom ukončenia právneho vzťahu zastúpenia. Pričom podľa názoru dovolateľa táto lehota začína plynúť deň nasledujúci po dni ukončenia právnej služby bez ohľadu na to ,kedy došlo k ukončeniu právneho vzťahu zastúpenia. Vo svojom dovolaní uviedol, že postupom súdu bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces v zmysle čl.46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd. Ďalej namietal, že rozhodnutia oboch súdov v základnom konaní porušujú jeho právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a zároveň právo na spravodlivý proces, pretože v nich chýba logické vysvetlenie, k akým skutkovým zisteniam dospeli, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikovali, ako ju interpretovali.

6. Žalobkyňa sa k podanému dovolaniu vyjadrila podaním zo dňa 21.01.2017. Poukázala na skutočnosť, že dovolateľ napadol výlučne I. časť výroku rozsudku Krajského súdu Žilina 11Co 22/2017 , ktorým bolo rozhodnuté o príslušenstve pohládávky, t.j. o úroku z omeškania a nie vo veci samej, t.j. rozhodnutie, ktorým by sa rozhodovalo o odmene advokáta. Konštatovala, že rozhodnutie o úroku z omeškania nie je možné považovať za rozhodnutie vo veci samej ani za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, preto nebol naplnený základný predpoklad prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, a to, že dovolaním možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí. Žalobkyňa vyslovila názor, že nakoľko žalovaný napadol I. výrok rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu uvedeného podľa §421 ods. 1 písm. a) a aj b) čo sú dva dôvody, ktoré nie je možné uplatniť súčasne, a preto ani nemohli byť naplnené dovolacie dôvody. Žiadala dovolanie odmietnuť ako neprípustné podľa § 447 písm. c) a f) CSP eventuálne zamietnuť podľa § 448 CSP.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP) a naň oprávnenou osobou (§ 424 CSP), zastúpenou v dovolacom konaní v zmysle § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky

dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

8. V danom prípade dovolateľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., tvrdiac, že nižšie súdy nevykonali dôkaz ním navrhnutý, nezistili v dôsledku toho dostatočne skutkový stav a rozhodnutia neobsahujú dostatočné dôvody z ktorých by vyplynulo, prečo tak rozhodli.

9. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

10. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Dovolateľ v dovolaní neuviedol nevykonanie takého dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, nakoľko iba takúto skutočnosť možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. Podľa názoru dovolacieho súdu potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 C.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení oboch rozhodnutí sú zrejme právne úvahy odvolacieho i prvoinštančného súdu, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru v prejednávanej veci. Súd prvej inštancie uviedol, čo je predmetom konania, aké skutočnosti tvrdili sporové strany, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich vyhodnotil, jasne a zrozumiteľne vysvetlil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, a teda z akého skutkového stavu veci vychádzal, ako vec právne posúdil a zároveň sa vysporiadal s podstatnými vyjadreniami a námietkami žalovaného, spochybňujúcimi platnosť zmluvy z hľadiska dohody o odmene, ktorá tvorí právny základ daného sporu. V danom prípade treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Pritom platí, že súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nie je ani paušálny nesúhlas s právnym posúdením veci.

11. Na základe dôvodov uvedených v bode 10. je dovolanie žalovaného z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm.f/CSP nedôvodné.

12. Podľa názoru žalovaného je jeho dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu prípustné aj podľa § 421 ods. 1 C.s.p.

13. V zmysle § 421 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p. (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže odvolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v C.s.p., podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

14. Dovolateľ namietal, že je nesprávny záver súdov nižších stupňov, podľa ktorého zmluva o právnej pomoci medzi ním a žalobkyňou bola uzavretá platne a žalobkyni ako advokátke vznikol nárok na tarifnú odmenu za vykonané úkony právnej pomoci do zániku zmluvy o právnej pomoci. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn, 3MCdo 8/2011 zo dňa 9.5.2011 (podľa ktorého „ani v konaní o zaplatenie odmeny advokátovi za právnu pomoc poskytnutú klientovi, v ktorom prichádza do úvahy uplatnenie nevyvrátiteľnej domnienky v zmysle § 2 ods.2 vyhl.č. 240/1990Zb. a vyhl.č.163/2002Zb. nemôže byť vecou navrhovateľa (advokáta) iba samo preukázanie poskytnutia právnej pomoci a nezaplatenia odmeny za poskytnutú právnu pomoc s tým, že všetky ostatné rozhodujúce skutkové okolnosti musí tvrdiť a preukazovať klient-odporca“), od ktorého sa mali sudy odkloniť. Dovolateľ zotrváva na argumentoch so základného konania, že žalobkyňa nepreukázala, že k dohode o odmene medzi zmluvnými stranami vôbec došlo, a preto si žalobkyňa nesplnila dôkaznú povinnosť a jej nečinnosť suploval v odôvodnení súd.

15. Z hľadiska prípustnosti dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods.1 písm.a CSP je rozhodujúca právna otázka, od riešenia, ktorej sa súd odklonil. V danom prípade dovolateľ žiadnu právnu otázku nenastolil. V tejto časti je jeho dovolanie iba polemikou so záverom súdov v základnom konaní, ktoré mali z vykonaného dokazovania za preukázané, že k dohode o poskytnutí právnej pomoci medzi stranami došlo, žalobkyňa poskytla žalovanému právnu pomoc vykonaním právnych úkonov advokáta a pre námietky žalovaného ohľadom odmeny uzavrel, že žalobkyňa má nárok na tarifnú odmenu.

16. Dovolanie žalovaného je z uvedených dôvodov v bode 16. neprípustné.

17. Za právnu otázku, ktorá mala rozhodujúci význam na rozhodnutie súdu dovolateľ považoval otázku začatia plynutia premlčacej doby vo vzťahu k právu advokáta na zaplatenie odmeny za poskytnuté právne služby konkrétne; či táto premlčacia doba začína plynúť deň nasledujúci po dni poskytnutia služby alebo až momentom ukončenia právneho vzťahu zastúpenia.

18. Pre účely ďalšieho výkladu odvolací súd (so zreteľom na dovoláciu argumentáciu žalovaného) uvádza, že za ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu totiž treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1.1.1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období

judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. (uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 6. marca 2017, sp. zn. 3 Cdo 6/2017)

18.1. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikátúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, ktoré bolo neskôr publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) ako judikát R 71/2018).

18.2. Pod pojem ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. teda nemožno zahrnúť rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky. Tento záver vyplýva prioritne z toho, že dovolacím súdom je iba Najvyšší súd Slovenskej republiky, teda žiaden iný súd Slovenskej republiky (§ 35CSP). Sekundárne treba zdôrazniť, že súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

18.3. Pokiaľ však ústavný súd vyslovil názor na riešenie tej-ktorej otázky ako jedna z najvyšších súdnych autorít (čl.2 ods.2 CSP), je potrebné aby dovolací súd k tejto skutočnosti prihliadol.

19. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, nastolená právna otázka doposiaľ v rozhodovacej praxi riešená nebola, preto dovolanie je prípustné podľa § 421 ods.1 písm.b/ CSP.

20. Zákon o advokácii neupravuje formálnu stránku právnych úkonov medzi advokátom a klientom, vôbec neukladá povinnosť uzatvoriť zmluvu o poskytovaní právnych služieb, ani výslovne neustanovuje, že uzatvorením tejto zmluvy vzniká právny vzťah medzi klientom a advokátom.

21. Právna veda aj judikátúra zmluvu o poskytovaní právnej pomoci, považuje za zmluvu príkaznú (§ 724 a nasl.OZ). Odmena advokáta, ktorý poskytuje právne služby za odmenu sa spravuje zmluvou, ktorú uzavrel s klientom, v prípade že absentuje dohoda o odmene platia ustanovenia o advokátskej tarife. (§ 24 Zákona o advokácii). Právo na odmenu ako majetkové právo sa premlčuje vo všeobecnej premlčacej dobe (§101 OZ).

22. Právna otázka, ktorú je v dane veci potrebné vyriešiť je od kedy plyní doba, uplynutím ktorej sa premlčí právo advokáta na zaplatenie odmeny.

23. Z povahy činností, ktoré sú charakterizované ako výkon advokácie, vyplýva, že okamih, v ktorom sa dovŕšuje činnosť, za ktorú má byť poskytovaný ekvivalent zo strany klienta ako prijímateľa právnej služby, je spravidla rôzny v závislosti od druhu poskytovaných právnych služieb. Takto môže ísť o hľadisko uplynutia určitého času, počas ktorého je služba poskytovaná, dosiahnutím dojednaného výsledku, ku ktorému činnosť advokáta smeruje a pod.

24. Už v judikátúre R č. 28/1984 bol prijatý záver, podľa ktorého, ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá ani inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu. Na tomto závere sa ustálila aj neskoršia súdna prax [viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 25/2003, ktoré bolo neskôr publikované v Zbierke ako judikát R 91/2004] zotrvávajúca na tom, že

ak doba plnenia nie je určená zákonom, rozhodnutím alebo zmluvou, splatnosť vyvolá veriteľ tým, že dlžníka požiada o plnenie (§ 563 Občianskeho zákonníka). Dlžník je v takom prípade povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo bol veriteľom požiadaný o jeho splnenie. Ak má veriteľ možnosť sám vyvolať splatnosť dlhu, má právo aj vykonať svoje právo vyplývajúce zo záväzku. Pre účely premlčania je preto významný prvý objektívny okamih, kedy tak môže urobiť a požiadať o plnenie. Rozhodujúcim je preto bezpochyby deň bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom dlh vznikol

25. Ustálená judikatúra dovolacieho súdu považuje za začiatok premlčacej doby teda moment, keď sa možno po prvý raz domáhať práva na súde žalobou bez nebezpečenstva, že bude zamietnutá pre jej predčasnosť.

26. Premlčacia doba pre odmenu advokáta potom začne plynúť deň nasledujúci potom, ako právo na odmenu vzniklo, pretože týmto dňom mohol advokát-veriteľ svoje právo vykonať, uplatniť žalobou na súde.

27. Ak činnosť advokáta spočíva v poskytovaní právnych služieb pri uplatňovaní nároku klienta a príkaz klienta nie je obmedzený len na určité právne úkony, pričom medzi advokátom a klientom nebolo dohodnuté inak, nárok advokáta na odmenu sa nepremlčuje samostatne za každý jednotlivý úkon právnej služby, ale vykonaním celej činnosti, spočívajúcej v právnych službách, ku ktorým sa advokát zaviazal.

28. V danom prípade predmetom príkaznej zmluvy bolo zastupovanie žalovaného žalobkyňou vykonať bolo zastupovanie žalovaného v konaní pred Okresným súdom Bratislava III vedenom pod sp.zn. 13C/48/2003 . K zániku príkaznej zmluvy došlo jej vypovedaním zo strany žalovaného, ešte pred právoplatným skončením súdneho konania. Právo na odmenu žalobkyni preto vzniklo zánikom právneho vzťahu založeného zmluvou o poskytovaní právnych služieb. Opodstatnenosť tohto právneho názoru dovolací súd odôvodňuje s odkazom na rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III.US III.125/2018,III.US 339/2010.

29. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovaného v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. bolo prípustné, avšak žalovaný v ňom neopodstatnene vytýka, že napadnutý rozsudok dovolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.), a preto jeho dovolanie ako nedôvodné zamietol podľa § 448 C.s.p.

30. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 453 ods. 1 C.s.p. Žalobcovia mali v dovolacom konaní plný úspech, preto im proti neúspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.